

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 564/2022-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa – [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Marian Dzuroška, s. r. o., Hviezdoslavova 468/31, Rimavská Sobota, proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 6S/1/2022-23 z 12. septembra 2022 takto

rozhodol:

1. Ústavnú sťažnosť **prijíma** na ďalšie konanie v celom rozsahu.
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého právoplatného rozhodnutia **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 22. septembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 a čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva byť volený do orgánov samosprávy obce podľa čl. 30 ods. 1 ústavy a na prístup k voleným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy uznesením súdu v správnom súdnom konaní, ktoré spolu s obsahovo ním nadväzujúcimi, no nešpecifikovanými rozhodnutiami navrhuje zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Popritom navrhuje odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia.

II.

2. Sťažovateľ vo voľbách do orgánov samosprávy obcí zaradil 16. augusta 2022 na svoju kandidátnu listinu na starostu obce [REDACTED], k čomu priložil oznámenie zo 17. augusta 2022 o určení svojho splnomocnenca [REDACTED] označením jeho adresy a telefónneho čísla a súhlas kandidáta [REDACTED] s kandidatúrou zo 17. augusta 2022. Tieto doklady predložil 23. augusta 2022 osobne kandidát [REDACTED]. Zapisovateľka miestnej volebnej komisie listom datovaným 26. augusta 2022, ktorý bol splnomocnencovi [REDACTED] odoslaný na pošte 30. augusta 2022 o 15.38 h a ktorý mu bol doručený 31. augusta 2022, uviedla, že kandidátna listina bola predložená

kandidátom, a nie splnomocnencom tak, ako to uvádza zákon, s tým, že doklady budú vrátené na odstránenie chýb do 30. augusta 2022.

3. Splnomocnenec [REDACTED] na to obci uviedol, že ide o zámer neumožniť kandidátovi zúčastniť sa volieb, pretože o vyradení kandidáta môže rozhodnúť miestna volebná komisia, a nie starosta obce alebo zapisovateľka. Súčasne informoval, že 30. augusta 2022 mienil na obecnom úrade, ako aj u zapisovateľky odovzdať potrebné doklady, no nebolo mu to umožnené, hoci obec mala umožniť prevzatie kandidátnych listín do 30. augusta 2022 o 24.00 h, no úrad bol od 20.00 h až do 23.00 h zatvorený, o čom má dôkaz od privolanej policajnej hliadky a zapisovateľka mu v mieste jeho bydliska neotvárala dvere, čo mu môže dosvedčiť jeho sprievod a iní občania.

4. Miestna volebná komisia 8. septembra 2022 podľa § 177 ods. 1 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) rozhodla, že kandidáta sťažovateľa [REDACTED] neregistruje pre voľby starostu obce, čo odôvodnila tým, že „*preskúmaním fotokópie kandidátnej listiny, ktoré boli odovzdávané neoprávnené v súlade s volebným zákonom, zapisovateľka ich vyzvala dňa: 26.08.2022 na odstránenie chýb. Zodpovedný splnomocnenec nedoručil kandidátne listiny do 30.08.2022 do 24:00 hodín.*“

5. Sťažovateľ proti rozhodnutiu miestnej volebnej komisie podal 9. septembra 2022 na okresnom súde žalobu, ktorou sa podľa § 311 ods. 2 Správneho súdneho poriadku domáhal registrovania jeho kandidáta [REDACTED]. Tvrdil, že zapisovateľka v rozpore s § 172 ods. 1 volebného zákona nepredložila kandidátnu listinu na preskúmanie miestnej volebnej komisii, ale túto aj s prílohami a s prípisom datovaným 26. augusta 2022 odoslala 30. augusta 2022 splnomocnencovi sťažovateľa, hoci o nedostatku vedela už 26. augusta 2022 tak, aby mu znemožnila odstrániť zistený nedostatok. Ďalej tvrdil, že jeho splnomocnenec sa 30. augusta 2022 z telefonátu so zapisovateľkou dozvedel o nedostatkoch, ktoré sa následne snažil odstrániť, no zavretým obecným úradom a neotvorením dverí v mieste bydliska zapisovateľky mu to bolo znemožnené. To osvedčoval prítomnosťou privolaných policajtov, ktorí sa snažili skontaktovať so starostom obce.

6. Okresný súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením žalobu sťažovateľa zamietol. Vychádzal z nespornosti toho, že kandidátna listina bola predložená kandidátom [REDACTED], a nie splnomocnencom [REDACTED], hoci podľa § 176 ods. 1 volebného zákona kandidátnu listinu môže podať politická strana, ktorá doručí kandidátnu listinu v listinnej forme prostredníctvom svojho splnomocnenca najneskôr 60 dní pred dňom konania volieb zapisovateľovi miestnej volebnej komisie s tým, že na kandidátne listiny, ktoré neboli doručené ustanoveným spôsobom, sa neprihliada. Podľa okresného súdu volebný zákon v § 176 ods. 1 určuje, že na kandidátne listiny, ktoré neboli doručené predpísaným spôsobom, sa neprihliada. Je toho názoru, že z pojmu neprihliada vyplýva, že na kandidátne listiny, ktoré majú vymenované nedostatky, sa hľadá, akoby neboli podané. Podľa okresného súdu zapisovateľka miestnej volebnej komisie po zistení, že kandidátnu listinu nepodal splnomocnenec, ale samotný kandidát, už vlastne ani nebola povinná vyzývať splnomocnenca na doplnenie, resp., ako to ona uvádza vo svojom prípise, na odstránenie vzniknutých chýb, pretože zákon striktné určuje, že na kandidátne listiny, ktoré neboli doručené predpísaným spôsobom, sa neprihliada, a preto sa na ne hľadá, akoby neboli vôbec podané. Z toho dospel okresný súd k záveru, že rozhodnutie miestnej volebnej komisie o neregistrovaní kandidáta [REDACTED] je správne.

III.

7. Podľa sťažovateľa okresný súd pristupoval k riešenej problematike prísne formalisticky, bez skúmania, či zo strany miestnej volebnej komisie nešlo o sťaženie, či dokonca znemožnenie uchádzať sa kandidátovi sťažovateľa o funkciu starostu. Okresnému súdu a miestnej volebnej komisii sťažovateľ vytýka, že sa vôbec nezaoberali tým, že nebolo zabezpečené preberanie kandidátnych listín do 30. augusta o 24.00 h, čím bolo jeho splnomocnencovi znemožnené osobne doručiť kandidátnu listinu, a tak napraviť vzniknutý nedostatok. Z tohto dôvodu sťažovateľ považuje napadnuté uznesenie za nezdôvodnené a arbitrárne, keďže nedosahuje ústavne udržateľnú kvalitu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, hoci jeho splnomocnenec chcel osobne odovzdať kandidátnu listinu v zákonom stanovenom termíne. Tento nedostatok má podľa sťažovateľa za následok tiež porušenie základných práv podľa čl. 30 ods. 1 a 4 ústavy a poukazuje na rozhodnutia ústavného súdu č. k. III. ÚS 75/01 a II. ÚS 5/03.

8. Podľa sťažovateľa je nepochybné, že podstata sťažnosti smeruje proti nezaregistrovaniu kandidáta a s tým spojeným porušením jeho základných práv. Preto sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu. Považuje za potrebné zohľadniť čl. 32 ústavy, podľa ktorého zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a použitie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti tak, aby prípadný výsledok konania pred ústavným súdom nezmaril konanie volieb a aby nedošlo k vážnej ujme sťažovateľa.

IV.

9. Na predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) bolo zistené, že ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a predbežne neboli zistené dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Preto bola ústavná sťažnosť podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde prijatá na ďalšie konanie.

10. V ďalšom konaní sa ústavný súd vysporiada s tým, či rozhodnutím okresného súdu došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa. Rozhodné bude posúdenie a aplikácia ustanovení volebného zákona, ktorý (i) v § 176 ods. 1 stanovuje, že *na kandidátne listiny, ktoré neboli doručené ustanoveným spôsobom, sa neprihliada*; (ii) v § 176 ods. 10 stanovuje, že *zapisovateľ miestnej volebnej komisie zisťuje, či predložené kandidátne listiny obsahujú náležitosti podľa odsekov 3 a 6 § 176 a či sú k nim pripojené písomnosti podľa odsekov 4, 7 a 8 § 176 a ak to tak nie je, zapisovateľ vyzve splnomocnenca politickej strany, aby v ním určenej primeranej lehote kandidátnu listinu upravil alebo doplnil*, (iii) v § 176 ods. 11 stanovuje, že *zapisovateľ miestnej volebnej komisie predkladá kandidátne listiny miestnej volebnej komisii na preskúmanie a registráciu na jej prvom zasadaní*; a napokon v § 177 ods. 1 stanovuje, že *miestna volebná komisia predložené kandidátne listiny preskúma a nezaregistruje kandidáta, a) ktorý má prekážku práva byť volený podľa § 6, b) ktorý nespĺňa podmienku uvedenú v § 165, c) ktorý napriek výzve miestnej volebnej komisie v stanovenej lehote neodstránil všetky vlastné mená alebo ich skratky z údajov o zamestnaní, d) ktorý ku kandidátnej listine nepripojil vyhlásenie podľa § 176 ods. 4*

písm. a) alebo písomnosti podľa § 176 ods. 7, e) ak je uvedený na kandidátnych listinách viacerých politických strán alebo koalícií na tej kandidátnej listine, ku ktorej nie je pripojené vyhlásenie podľa § 176 ods. 4 písm. a) alebo ods. 7; ak kandidát podpísal vyhlásenie k viacerým kandidátnym listinám, vyčiarkne ho na všetkých kandidátnych listinách, f) ktorý ku kandidátnej listine nepripojil podpisovú listinu podľa § 176 ods. 8 alebo podpisová listina ktorého je neúplná.

V.

11. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom.

12. Na takýto postup nie je žiadny dôvod, keďže odklad vykonateľnosti rozhodnutia okresného súdu nebude viesť k tomu, že okresný súd bude musieť znova rozhodnúť o žalobe sťažovateľa tak, aby sa ním navrhnutý kandidát mohol zúčastniť volieb. Právnym následkom ústavnou sťažnosťou namietaného rozhodnutia je to, že sťažovateľom navrhnutý kandidát nebude registrovaný. Ide však o následok, ktorý smeruje do sféry práv sťažovateľom navrhnutého kandidáta, a preto sťažovateľovi, ktorý ho navrhol, nehrozí závažná ujma. Ujmu, ktorá hrozí sťažovateľom navrhnutému kandidátovi v súvislosti so sťažovateľom namietaným porušením uvedených základných práv, nemožno stotožniť s ujmu, ktorá hrozí sťažovateľovi. Preto nebolo vyhovené návrhu sťažovateľa na odklad vykonateľnosti ústavnou sťažnosťou namietaného rozhodnutia okresného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2022

Peter Straka
predseda senátu